

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 8. Vita Activa. Figuræ. Præfertur Contemplativæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

per pectus requiescit. Eusebius Emis. in Nat. S. Joan. Evang.

Et pedes ejus &c. Apoc. 1. 15. Post oculos, ut flammam ignis, ignitos pedes refert: quia, sicut per oculos intelligitur vita Contemplativa; ita & per pedes activa. Et utraq; debet esse inflammata amore divini Spiritus. Sylveira hic.

Data sunt mulieri ala dua. Apoc. 12. 14. Hæ ala sunt vita activa, & Contemplativa. Hugo Card. hic.

Ex Patribus, & alijs.

Duæ vitæ, activa videlicet, & Contemplativa, cum conservantur in mente; quasi duo oculi habentur in facie: dexter namque oculus vita Contemplativa est; sinister activa. S. Gregor. mor. l. 6. c. 17.

Luna, quæ crescit, & minuitur; signat hominem in vita activa, & contemplativa. Quando vacat Contemplationi, tunc summè illuminatur fulgoribus cœlestibus: quando verò actioni vacat, tunc minus illuminatur. Et non vivit homo, qui non minuitur, quando se dat actioni: exceptò Christo, qui fuit perfectus in actione, & contemplatione. S. Bonaventura hexam. f. 20.

Circinus. Lem: *Hinc fixus, & inde movetur.* Malenius.

Utramque jungo.

Tibi dixit cor meum: exquisivi te facies mea; faciem tuam Domine requiram. Pf. 26. 8. Id est: hætenus exquisivi te per opera vitæ activæ, quarens tibi placere, & non alijs, nisi propter te: deinceps autem etiam faciem tuam requiram; intendens, & cognoscere, & faciem per contemplationem intueri. de Ponte in Cant. 1. 12. Exh. 3. §. 1.

Ecce ego mitto angelum meum. Malach. 3. 1. *Angeli eorum semper vident faciem Patris.* Matth. 18. 10. Angelus, id est, *missus*: mittuntur ad hominum custodiam; & cum hominibus ita morantur, ut simul à respectu Patris non recedant. Efcobar. t. 5. Proph. Chr. l. 11. Obs. 3.

Totus suus, & totus omnium, erat: ut nec charitas à custodia sui, nec proprietas ab utilitate communi eum impedire, vel retardare, in aliquo videretur. Si videres hominem solum, & secum habitantem; putares soli vivere Deo & sibi. Si videres hominem medijs immersum turbis, & implicitum curis; diceres, patriæ natum, non sibi. S. Bernardus in festo S. Malachia.

§. VIII.

Vita activa.

Figura.

Jacet paralyticus. Servus Centurionis Matth. 8. 6. Activa est vita: quæ pro superna vitæ dextralibus servire deberet; sed malè se habet, cum paralyticum patitur, quæ dissolutio est membrorum. Nulla major morum dissolutio, quàm non quod decet, sed, quod libet, velle perficere. Sim. Caif. l. 5. c. 12.

Sint lumbi vestri præcincti. Luc. 12. 35. Succincti lumbis sunt, qui activam vitam agunt: ejusmodi enim habitibus utuntur operarii; quibus & ardentibus candelis opus est. Opus enim habet vita activa etiam judicij donò: ut is, qui activam vitam agit; non solum sciat, quod oporteat facere; sed & quomodo. Multi enim bonum quidem fecerunt; sed non bene: non habuerunt arduentes lucernas in manibus, hoc est, non habuerunt rectum judicium. Theophylactus hic.

Vita activa præfertur Contemplativa.

Ubi non sunt boves, præsepe vacuum est. Prov. 14. 4. Hebr. *mundum est*, hoc est, ait Votabius: qui laborat, habet, quod manducet: qui autem otium sectatur, egestatem habet in domo. Bos erat victima: unde religionis est symbolum, & mortificationis. Salazar verum citatum sic explicat: sicut, qui caret bobus, habet præsepe, id est, stabulum mundum; qui autem boves habet, est stabulum immundius illi sit, gaudet tamen proventu. Sic, qui curam animarum non suscipit, sed sibi totus vacat, majori forsitan puritate conscientia fruitur: qui autem operam suam proximo navat, hic mentis suæ stabulum immundius habet: nam ex activa vita semper aliquid sordium, saltè levium, adhæret: tamen uberioribus fructus metit. Cornelius hic.

Ego flos campi. Cant. 2. 1. Invitaverat sponsum Cant. 1. c. ult. ad lectuli floridi, concinnæ, ac pulchræ, domus requirem; respondit ipse: *ego flos campi*; acsi corrigens eam dicat: quid me invitatis ad lectum floridum, qui natus sum ad labores, ærumnas, persecutiones, & pugnas? sum flos, non solum domi clausus, sed foris expositus. Flores in lectulo languent, & arefcunt; in campo florent, & virefcunt: sic virtutes in pace desforescunt: & à me lectulus tuus floridus. de Ponte hic Exh. 20. §. 2.

In Jacob inhabitata; & in Israel hereditare. Eccl. 24. 13. Jacob *luctator* dicitur, Israël *videns Deum*. Prius sis Jacob, luctator fortis contra carnis illecebras, contra insidias dæmonis: deinde hæreditaberis in Israël; accipies velut præmium actionum vitæ activæ, summam Dei contemplationem. Diez Contemplatio.

Melior est iniquitas viri, quàm mulier benefaciens. Eccl. 42. 14. Contemplationi addicta anima, sit tibi mulier filum ducens, meditationis claustris addicta. Vir autem, minister Evangelij, ad campum profliens certaturus. Revertitur hic vulneratus ad claustra. S. Bernardus f. 12. in Cant: objurgat temerariè virum de prælio revertentem mulier nens in domo. Si quis de claustro eum, qui versatur in populo, interdum nimis districtè, minisq; circumspicte, sese agere deprehenderit; non ad judicandum confestim proflit; sed meminere scriptum: *melior est iniquitas viri &c.* Nam tu quidem, in tui custodia vigilans, benefacis: sed, qui juvat multos, & melius facit, & virilius. Quod si implere non sufficit absque aliquo iniquitate, hoc est, absque

absque aliqua inaequalitate vitae; memento, *quia charitas operit multitudinem peccatorum.* Efcobar. t. 1. Par. Chr. l. 1. Sect. 4. Obs. 2. Melior, Deoque gravior, est vir Apostolicus, etsi in defectu aliquos labatur; quam solitarius, vel monialis, sibi soli, Deoque, vacans; ideoque defectuum vitae activae expers. Sicut melior est canis venaticus, qui lepores capit; etsi aliquando currendo per fenestras pedes cruentat: quam catellus speciosus, qui herae suae sinu continetur. Cornelius hic.

§. IX.

Vita Contemplativa.

Num. 1.

Figura.

EScher interpretatur *elevata*, vel *abscondita*: & signat animam contemplativam; quam in contemplatione elevat Deus, & abscondit in abscondito faciei suae à conturbatione hominum. S. Bonaventura. Spec. B. V. c. 10.

Per Joannem B. nullum aptius, quam contemplativum virum moraliter accipimus. Hic Joannes manet in deserto non tam materiali, quam spiritali; dum sedet solitarius, & elevat se supra se: quae sublevatione superna super cunctam hanc confusam rerum fluctuantium, & extundantium, multitudinem attollitur. Hanc subitus deserit: quae derelicta profectio manet in deserto quodam mentis secretissimo, & abditissimo, solis expertis agnito. Gerson. Lect. 2. in Marc.

Num. 2.

Contemplativa praesertur activae.

Suburbana autem eorum non venerant. Levit. 25. 34. Hac re significabatur; Levitas praeter omnibus debere vacare sibi, & Deo: ideoque subinde secedere extra urbem, & strepitum populi; & vacare sanctae quieti, solitudinis. Quare domos urbanas vendere poterant; sed non suburbanas. Hinc discant Religiosi, Mariam praepone re Marthae, orationem actioni. Errant, qui se studijs, alijsque negotijs, ita occupant, ut orationem negligant &c. Cornelius hic.

Ne suscipietis &c. Cant. 2. 7. Qui enim Electi cujuslibet mentem, vel in orationibus devotis Deo loquentem, vel in sacris lectionibus divina mandata, sive promissa, meditantem; importunus impeditur; sponsam utique Christi de sopore beato, priusquam ipsa velit, excitat. V. Beda hic.

Surrexit Jonas, ut fugeret in Tharsis. Jon. I. 3. id est, in explorationem gaudij, quod significat contemplationem; quam desiderant aliquando multi, quos Dominus mittere vult ad activam. Hugo Card. in Gen. 48.

Maria - sedens secus pedes Domini audiebat verbum illius &c. Luc. 10. 39. Sapidiora confiteris fercula, quae Maria sedens, & audiens; accipit; quam quae Martha sargens preparat, & apponit: in his enim panis hominum; in illis autem erogatur panis angelorum. Hildebertus ep. 37.

Num. 3.

Contemplativa jurvat Activam.

Immisit Dominus Deus soporem in Adam: cumq; obdormisset, tulit unam de costis ejus. Gen. 2. 21. S. Augustinus somnum hunc extasim fuisse putat: ita dulci divinorum contemplatione illectus sensibus alienatus erat. Tunc Adam Eva utilior, cum contemplationi devotior. Ora, cum Eva vitam infundis; & tunc aptius vivificabis proximum. Tunc Adamus ossi refundit vitam, cum oratione alatus caelum frequentat. Est enim oratio salutis vena, persuasionis efficacia, reprehensionis energia, omnisque externa actionis anima. Addo: adeo efficax ad proximorum salutem oratio; ut minus possint, & longa jejunia, & praecleara virtutum opera. Naxera in Jos. 15. §. 14.

Dominus praecedebat eos ad ostendendam viam per diem in columna nobis &c. Ex. 13. 21. Nubes sic hominibus superior, ut caelo approximet; nec adeo remota, ut aspectum hominum fugiat. Idem in Jos. 14. §. 6.

Cumq; levaret Moyses manus &c. Ex. 17. 11. Moyses typus vitae Contemplativae, Jesus activae: quodque haec ab illa dirigi, omnemque suam vim, & victoriam, trahere, & haurire, debeat. Sic enim Josue vires pugnandi, & vincendi, hausit ab oratione Moysis. Cornelius hic.

Fons signatus. Cant. 4. 12. Sponsus sponsae puritatem laudans, eam clauso fonti assimilat: utpote quem neque ferarum pes sordidet, neque pulvis perturbet. Hunc ergo fontem, quem adeo sedule clausum dixerat, jam cunctis floribus, viretisque, amoenos subministrare latices ostendit: *fons horrorum, puteus aquarum viventium, quae fluunt impetu de Libano.* v. 15. Contraria sibi sponsus dixisse videtur: si enim sigillo clausus, quomodo jam impetu fluens, & hortorum flores abluens? Imò, ut copiosiores hortis aquas imperiatur, prius est signatus, & clausus, sigillis. In abdito acquisivit, quos dicitur postea latices plantis omnibus propinare. Naxera tr. de B. V. §. 16.

Erat (Joannes) in desertis. Luc. 1. 80. Quare? & quousque? *usq; in diem offensionis suae ad Israel.* quatenus interea loquere-tur Dominus ad cor ejus in solitudine; revelans, & indicans; quae esset ipse facturus ad Israel, & docturus. Gerson. tr. 11. sup. Magnif.

Reversi sunt pastores. Luc. 2. 20. Scilicet ad custodiam gregis commissi. In quo erudiuntur devoti: ut, post contemplationem Salvatoris, revertantur ad exercitium actionis. *Animalia ibant, & revertebantur.* Ezech. 1. 14. S. Bonaventura hic.

Exiit, qui seminat. Luc. 8. 5. Scilicet de domo ad agrum; hoc est, quiete ad laborem. Idem hic.

Hujus rei gratia secit genua mea ad Patrem D. N. I. C. ut det vobis &c. Eph. 3. 14. 15. Cur non confugit ad ferrea vincula; & conducibilis videbatur dicere: hujus rei gratia carceris tenebras patior, compedes susti-

Uuu uu 3

neo &c.